ТҮПНҰСҚА ОРИГИНАЛ

«Гигиена и эпидемиология» кафедрасы
«Әскери гигиена және эпидемиология» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы
6В10111 «Қоғамдық денсаулық» Білім беру бағдарламасы

1.	**Пән туралы жалпы мағлұмат**		
1.1	Пән коды: AQE 4308	1.6	Оқу жылы: 2025-2026
1.2	Пән атауы: «Әскери гигиена және эпидемиология».	1.7	Курсы: 4
1.3	Реквизитке дейінгі: Жалпы гигиена	1.8	Семестрі: 8
1.4	Реквизиттен кейінгі: Эпидемиология	1.9	Кредит саны (ECTS): 5
1.5	Циклі: БнП	1.10	Компоненті: ЖК
2.	**Пәннің мазмұны (максималды 50 сөз)**		
Әскери гигиенаның өзекті мәселелері. Әскерлерді далалық орналастыру кезінде санитарлық-гигиеналық іс-шараларды ұйымдастыру негіздері. Далалық жағдайларда әскерлерді тамақтандыру мен сумен жабдықтауды санитарлық қадағалау мен медициналық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу негіздері. Әскери еңбек жағдайларын санитарлық қадағалау мен медициналық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу негіздері.			
3.	**Жиынтық бағалау нысаны**		
3.1	Тестілеу	3.5	Курстық
3.2	Жазбаша✅	3.6	Эссе
3.3	Ауызша	3.7	Жоба
3.4	Тәжірибелік дағдыларды бағалау	3.8	Басқа (көрсету)
4.	**Пәннің мақсаттары**		
Болашақ мамандарда әскери және бейбіт уақыттағы әскерлерді қамтамасыз ету бойынша санитарлық-гигиеналық, эпидемияға қарсы іс-шаралар кешенін жүргізуге қажетті, әскерлердегі эпидемиялық үдерістің дамуын болжауға мүмкіндік беретін жүйелі білім, білік және тәжірибелік дағдыларды, кешенді ойлауды дамыту және қалыптастыру.			
5.	**Пәнді оқытудың соңғы нәтижелері**		
ОН 1	Әскери қызметкерлердің денсаулығын сақтау және эпидемиологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық, нормативтік-құқықтық актілерін, нұсқаулық және әдістемелік материалдарды қолданады.		
ОН 2	Санитарлық-эпидемиологиялық жағдайға сәйкес әскерлерді эпидемияға қарсы және биологиялық қорғау шараларының тізбесін анықтай алады; әскери қызметкерлердің иммунопрофилактикасының тиімділігін бағалай отырып, жұқпалы аурулар ошақтарында эпидемияға қарсы іс-шараларды тағайындауға қабілетті.		
ОН 3	Әскери қызметкерлер арасында аурулардың пайда болуына және таралуына ықпал ететін қауіп факторларын анықтайды және олардың алдын алу шараларын әзірлейді; ағымдағы және сақтық бақылауды жүргізеді.		
ОН 4	Аса қауіпті жұқпалы ауру аймақтарында санитарлық-эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыруға, әскери қызметкерлердің санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын, оның ішінде төтенше жағдайлар мен соғыс уақытында қамтамасыз ету жөніндегі шараларды әзірлеуге қабілетті.		
5.1	Пәннің ОН	Пәннің ОН-мен байланысты ББ оқыту нәтижелері	
	ОН1	ОН5 Практикалық қызметте Денсаулық сақтау және халықтың эпидемиологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы ҚР нормативтік-құқықтық актілерін қолданады.	
	ОН2	ОН10 Халықтың иммунопрофилактикасының тиімділігін бағалай отырып, эпидемиологиялық ошақты тексеруге және инфекциялық аурулар ошақтарында	

		эпидемияға қарсы іс-шараларды тағайындауға қабілетті.
	ОН3	ОН11 Инфекциялық және паразиттік аурулар кезінде қоғамдық денсаулық сақтау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті ағымдағы және алдын ала қадағалауды, бағалауды және түзетуді жүргізеді.
	ОН4	ОН12 Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын, оның ішінде төтенше жағдайлар кезінде қамтамасыз ету жөніндегі шараларды әзірлеу мақсатында қоршаған ортаның жай-күйіне санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды, шекараларды аса қауіпті инфекциялардың әкелінуі мен таралуынан қорғауды ұйымдастыруға қабілетті.
6.	**Пән туралы толық ақпарат**	
6.1	Өткізу орны (ғимарат, аудитория): Әл-Фараби алаңы-3, ОҚМА № 4 оқу ғимараты, 3-4 қабат **Телефоны** (АТС) 40 82 26 (312). **Электронды мекен-жай**: gigienakafedra@mai.ru **Аудиториялар** №1-10.	

6.2	Сағат саны 150	Дәріс	Тәжір. сабақ	Зерт. сабақ.	ОБӨЖ	БӨЖ
		10	40	-	15	85

7.	**Оқытушылар туралы мәліметтер**		
№	ПОҚ-ның тегі, аты-жөні	Дәрежесі мен лауазымы	Электрондық мекен-жайы
1.	Утепов Пархат Дусембаевич	м.ғ.к., доцент м.а., кафедра меңгерушісі	utepov.parkhat@mail.ru
2.	Бейсембаева Заурекул Игоровна	к.м.н., и.о. доцента	igorovna.z@mail.ru
3	Ескерова Сара Устемировна	м.ғ.к., доцент м.а	sarahesu@mail.ru
4	Долтаева Бибігүл Зайдуллаевна	м.ғ.к.,.профессор м.а.	doltaeva68@mail.ru

8.	**Тақырыптық жоспар**					
Апта/күн	**Тақырып атауы**	**Пәннің қысқаша мазмұны**	**Пән-нің ОН**	**Сағат саны**	**Оқытудың әдістері /технологиялары**	**Бағалау түрлері/ әдістері**
1	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскери гигиена. Мақсаты. Әскери гигиена мен жалпы гигиенаның айырмашылығы.	Әскери гигиенаның мақсаттары мен міндеттері, оны зерттеу нысаны мен пәні. Әскери гигиенаның даму тарихы.	ОН1	1	Шолу	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Бейбіт, соғыс және төтенше жағдайлар кезіндегі	Соғыс уақытында және төтенше жағдайларда әскерлердің өмірі мен тұрмысына санитарлық-	ОН1	3	Жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, тест тапсырмаларын шешу

	әскерлердің өмірі мен тұрмысын мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық бақылау жүйесі.	эпидемиологиялық және медициналық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу кезіндегі медициналық қызметтің күштері мен құралдары.				
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Қазақстан Республикасындағы әскери гигиенаның қалыптасуы мен дамуы.	Әскери гигиенаның негізін салушылар. Әскери гигиенаның маңызы. Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстанда әскери гигиенаның қалыптасуы.	ОН1	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
2	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскерлерді орналастыру гигиенасы.	Әскерлерді орналастыру ды санитарлық-эпидемиологиялық бақылау. Әскерлерді стационарлық (казармалық) және уақытша (далалық) орналастыру түсінігі. Казармаларға қойылатын гигиеналық талаптар.	ОН3	1	Шолу	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Әскерді орналастыру түрлері. Стационарлық және далалық орналастыру.	Дала жағдайында жеке құрамды орналастыруға қойылатын гигиеналық талаптар. Далалық тұрғын үйлердің түрлері, оларды гигиеналық бағалау. Перспективті далалық ғимараттар: жылжымалы, блок-контейнер. Бекініс құрылымдарының әртүрлі түрлері туралы түсінік және олардың қазіргі соғыстағы маңызы. Тіршілік жағдайының сипаттамасы (тұру мүмкіндігі).	ОН3	3	Жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, тест тапсырмаларын шешу
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Жеке құрамға монша және кір жуу қызметтерін ұйымдастыруды	Монша мен кір жуатын орындардың санитарлық жағдайын бағалау. Жуу және дезинфекциялау технологиясының	ОН3	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы

	медициналық қадағалау.	сақталуын бақылау. Монша және кір жуатын орын қызметкерлерінің денсаулығын бақылау. Кір жуу және іш киімді ауыстыру жүйелілігін бағалау.			құрастыру	
3	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскерлерді сумен қамтамасыз ету жағдайына санитарлық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу негіздері.	Сумен қамтамасыз етудің гигиеналық аспектілері. Сумен жабдықтауды ұйымдастыруға жауапты лауазымды тұлғалардың міндеттері. Суды тұтыну нормалары.	ОН3	1	Мәселелік	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Дала жағдайында әскери қызметшілерді сумен жабдықтауға қойылатын гигиеналық талаптар.	Сумен жабдықтайтын әскери құралдар. Су сапасына қойылатын талаптар. Суды барлау және су көздерін гигиеналық бағалау.	ОН3	4	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу.
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Далалық жағдайда судың сапасын жақсарту әдістері, далалық сумен жабдықтаудың стандарттық жабдықтары.	Далалық жағдайда суды тазарту және залалсыздандыру: артықшылықтары мен кемшіліктері. Суды сақтау және тұзсыздандыру.	ОН3	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
4	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскери қызметкерлердің тамақтану жағдайына санитарлық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу негіздері.	Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері жеке құрамының тамақтануын санитарлық-эпидемиоло гиялық бақылаудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері. Әскери қызметкерлердің тамақтануын қамтамасыз ету бойынша лауазымды тұлғалардың міндеттері.	ОН3	1	Мәселелік	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Әскери	Тамақтануды гигиеналық қамтамасыз етудің	ОН3	3	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау,

	қызметкерлердің тамақтану ерекшеліктері мен талаптары. Азық-түлік тізбесін құрауды және жіктеуді гигиеналық бағалау. Тамақтану нормалары, рацион түрлері.	медициналық шаралары. Тамақтанудың еңбек және демалыс сипатына сәйкестігін анықтау. Құрғақ рациондар. Далалық жағдайда тамақтану.				жағдайлық есептерді шешу
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Әскерлердің тамақтану жағдайын санитарлық бақылауды ұйымдастыру және әдістері.	Тағамдарды таратуды гигиеналық бағалау. Азық-түліктерді радиоактивті және улы заттармен ластанған кезде олардың санитарлық-эпидемиологиялық сараптамасын ұйымдастыру және жүргізу, мақсаты, жүргізу тәртібі, қорытынды нұсқалары.	ОН3	2/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
5	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскери қызметкерлердің еңбек жағдайларының гигиеналық сипаттамасы.	Әскери еңбек гигиенасы және оның басқа ғылымдар арасындағы орны. Әскери еңбектің зиянды және қауіпті жағдайлары (факторлары) және олардың гигиеналық жіктелуі. Әскерилердің жеке салаларындағы қызметтің гигиеналық ерекшеліктері.	ОН3	1	Шолу	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Әскери еңбек гигиенасы. Әскери еңбектің бейспецификалық факторларының сипаттамасы.	Әскери қызметкерлердегі кәсіби патологияның алдын алу. Әскери қызметкерлердің әскери-кәсіби қызметіне медициналық бақылау.	ОН3	3	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу.
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Әскери киімге, аяқ киімге	Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 2015 жылғы 27	ОН1 ОН3	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын	БӨЖ-ге арналған тексеру

	және құрал-жабдыққа қойылатын гигиеналық талаптар.	мамырдағы No 277 бұйрығы. Әскери қызметшілерді киім-кешекпен және жабдықтармен қамтамасыз ету нормалары.			және жағдайлық есептерді құрастыру	парағы
6	***Тәжірибелік сабақ.*** Тақырыбы: Әскер қозғалысының гигиенасы.	Әскерлерді автомобиль, темір жол, су және әуе көлігімен тасымалдау кезіндегі санитарлық және эпидемияға қарсы шаралар. Жаяу жүруді қамтамасыз ету бойынша санитарлық және эпидемияға қарсы шаралар.	ОН3	4	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, тестік тапсырма ларды шешу.
	***ОБӨЖ*/БӨЖ** Тақырыбы: Әскери қызметкерлердің денсаулығын қорғау дың әлеуметтік-гигиеналық аспектілері.	Әскери қызметкерлердің қызмет ету және өмір сүру жағдайларын жақсарту. Әскери қызметкерлердің шынығуы, дене шынықтыру және спорт.	ОН3	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
	Аралық бақылау-1	Білім алушылардың аралық білім деңгейін бағалау.	ОН1 ОН3		Жазбаша	Жазбаша бақылауды бағалау
7	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскери эпидемиология. Әскери ұжымдағы эпидемиялық үдерістің даму механизмі.	Әскери эпидемиологияның анықтамасы. Әскери эпидемиологияның міндеттері. Әскерге инфекцияның ену жолдары.	ОН2	1	Шолу	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Эпидемияға қарсы шараларды ұйымдас-тырудағы әскери-медициналық қызмет пен санитарлық-эпидемияға қарсы	Төтенше жағдайлардың алдын алу мен жоюдың бірыңғай мемлекеттік жүйесі. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштеріндегі санитарлық-эпидемиологиялық	ОН2	3	Жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, тесттік тапсырмаларды шешу.

	мекемелердің рөлі.	бақылаудың құрылымы.				
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Инфекция ошақтарында эпидемиоло-гиялық тексеру жүргізу тәртібі.	Әскери бөлімдегі инфекция ошағын эпидемиологиялық тексеру кезеңдері: инфекция ошағын анықтау, таралу жолдары мен факторларын анықтау, байланыста болған адамдарды анықтау.	ОН2	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
8	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскери бөлімдегі санитарлық және эпидемияға қарсы шаралар.	Әскерлерді эпидемияға қарсы қорғаудың мақсаттары, міндеттері және қағидаттары. Әскерлерді эпидемияға қарсы қорғау жөніндегі іс-шараларды жүргізуге тартылатын күштер мен құралдар.	ОН2	1	Шолу	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Жеке құрамды эпидемияға қарсы қорғау шаралары.	Инфекциялық науқастарды анықтау, оқшаулау және эвакуациялау ерекшелік-тері. Тәртіптік-шектеу шаралары және олардың түрлері.	ОН2	3	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу.
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Жаңадан қабылданғандарды медициналық бақылау.	Әскерге шақырылғандарды медициналық бақылаудың үш кезеңі: 1. Әскери комиссариаттардың шақыру және жинау пункттерінде. 2. Әскери қызмет орнына барар жолда. 3. Жаңа әскерге шақырылғандар бөлімшесіне келгеннен кейін.	ОН3	2/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
9	***Дәріс.*** Тақырыбы: Инфекцияның берілу	Ішінара және толық санитарлық өңдеу.	ОН3	1	Шолу	Тақырып бойынша

	механизмін бұзуға бағытталған эпидемияға қарсы шаралар.	Әскери дезинфекция, дезинсекция және дератизация.				блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Соғыс кезеңіндегі иммунопрофилактика.	Эпидемиялық көрсеткіштер. Соғыс уақытына арналған жоспарлы екпелер. Шұғыл профилактика.	ОН2	4	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Әскери бөлім эпидемиологы жұмысының әдістемесі және ұйымдастыру.	Жұмыстың әдістемесі: Ақпаратты жинау және талдау: Жеке құрам арасындағы аурушаңдықты мониторингілеу. Аймақтағы және бөлімшедегі эпидемиологиялық жағдайды зерделеу. Жұқпалы аурулар дамуының қауіп факторларын талдау. Эпидемияға қарсы шараларды әзірлеу.	ОН1 ОН2	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
10	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскери бөлімге жұқпалы аурулар енуінің, пайда болуының және таралуының алдын алу бойынша іс-шараларды ұйымдастыру.	Алдын алудың негізгі кезеңдері: біріншілік профилактика; қоршаған ортаға бағытталған шаралар; инфекция ошақтарын жою. Ұйымдастырушылық аспектілері.	ОН2	1	Мәселелік	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Қолайлы, тұрақсыз, қолайсыз және төтенше санитарлық-эпидемиологиялық жағдайларды бағалау критерийлері.	Әскерлердің және олардың әрекет ету аймағының санитарлық-эпидемиологиялық жағдайын бағалау үшін ақпарат жинау және талдау. Әртүрлі санитарлық-эпидемиологиялық жағдай бойынша жүргізілетін эпидемияға	ОН3 ОН4	3	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу.

		қарсы іс-шаралар.				
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Тұрғындардан келетін инфекцияның таралуының алдын алу.	Елді мекендерді санитарлық-эпидемиологиялық барлау. Бөлімшелерге соғыс тұтқындарынан келетін инфекция. Табиғи ошақтардан келетін инфекция.	ОН3	1/6	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
11	***Дәріс.*** Тақырыбы: Әскерлерде санитарлық-эпидемиологиялық барлауды ұйымдастыру.	Санитарлық-эпидемиологиялық барлау: міндеттері, тәртібі, талаптары, есеп беру құжаттары.	ОН3	1	Шолу	Тақырып бойынша блиц сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Әскери бөлімнің санитарлық-эпидемиологиялық жағдайын бағалауға байланысты оқшаулау шараларын енгізу ерекшеліктері.	Бағалауға байланысты оқшаулау шараларын енгізу ерекшеліктері. Әскери бөлім жағдайында шектеу шаралары. Бақылау. Карантин.	ОН3	3	Миға шабуыл, жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу.
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Аса қауіпті инфекция лардың алдын алу бойынша медицина-лық қызмет көрсету шаралары.	Жедел респираторлық инфекциялардың пайда болу шарттары. Инфекцияның берілу механизмі және таралу жолдары. Жедел респираторлық инфекциялармен ауыратын науқас анықталған кездегі медициналық қызмет көрсету шаралары. Диагностика, науқасты оқшаулау тәртібі және науқаспен байланыста болған адамдарды анықтау, оларға қатысты шаралар.	ОН4	1/5	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Ғылыми мақалаларды талдау.	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы

12	***Тәжірибелік сабақ.*** Тақырыбы: Биологиялық агенттердің сипаттамасы және жауынгерлік қасиеттері.	Биологиялық агенттердің жіктелуі. Жасанды эпидемиялық үдерістің даму механизмінің ерекшеліктері және көріністері. БА жауынгерлік қолдану әдістері.	ОН2	4	Жұппен жұмыс	Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу.
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Биологиялық қорғау.	Бактерияға қарсы қорғаныстың мақсаты. Биологиялық агенттерден қорғаудың жеке және ұжымдық техникалық құралдары.	ОН2	2/5	Презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ-ге арналған тексеру парағы
	Аралық бақылау-2.	Білім алушылардың аралық білім деңгейін бағалау.	ОН1 ОН2 ОН3 ОН4		Жазбаша	Жазбаша бақылауды бағалау

9.	**Оқыту әдістері және бақылау түрлері**	
9.1	Дәріс	шолу, мәселелік
9.2	Тәжірибелік сабақ	ауызша сұрау, миға шабуыл, жұппен жұмыс, нормативтік құжаттармен жұмыс, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді шешу
9.3	ОБӨЖ/БӨЖ	презентацияны дайындау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру
9.4	Аралық бақылау	тестілеу

10. Бағалау критерийлері

10.1. Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелері	Қанағаттанар-лықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН 1	Әскери қызметкерлерді ң денсаулығын сақтау және эпидемиологиял ық қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасын	Әскери қызметкерлерді ң денсаулығын сақтау және эпидемиология лық қауіпсізді-гін қамтамасыз ету саласында-ғы Қазақстан Республикасын	Әскери қызметкерлердің денсаулығын сақтау және эпидемиологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасының	Әскери қызметкерлердің денсаулығын сақтау және эпидемиологиял ық қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасыны	Әскери қызметкерлерді ң денсаулығын сақтау және эпидемиологиял ық қауіпсіздігін қамта масыз ету саласын-дағы Қазақстан

	ың қолданыста-ғы заңнамалық, нормативтік-құқықтық актіле рін, нұсқаулық және әдістеме лік материалдар-ды қолданады.	ың қолданыста-ғы заңнамалық, нормативтік-құқықтық акті-рін, нұсқаулық және әдістеме-лік материал-дарды білмейді.	қолданыстағы заңнамалық, нормативтік-құқықтық актілерін, нұсқаулық және әдістемелік материалдарды біледі.	ң қолданыстағы заңнамалық, нормативтік-құқықтық актілерін, нұсқаулық және әдістемелік материалдарды қолданады.	Республикасын ың қолданыстағы заң-намалық, норма-тивтік-құқықтық актілерін, нұсқау-лық және әдістемелік мате-риалдарды қолдана отырып, әскери бөлімдегі эпидемио логиялық жағдайды талдай алады.
ОН 2	Санитарлық-эпидемиологиял ық жағдайға сәйкес әскерлер-ді эпидемияға қарсы және биологиялық қорғау шарала-рының тізбесін анықтай алады; әскери қызмет-керлердің иммунопрофилактика сының тиімділі-гін бағалай оты-рып, жұқпалы аурулар ошақта-рында эпидемия ға қарсы іс-шараларды тағайындауға қабілетті.	Санитарлық-эпидемиология лық жағдайға сәйкес әскер-лерді эпидемия ға қарсы және биологиялық қорғау шарала-рының тізбесін анықтай алмайды.	Санитарлық-эпидемиологиялық жағдайға сәйкес әскерлерді эпидемияға қарсы және биологиялық қорғау шараларының тізбесін біледі.	Санитарлық-эпидемиологиял ық жағдайға сәйкес әскерлер-ді эпидемияға қарсы және биологиялық қорғау шаралары ның тізбесін анықтай алады; әскери қызмет-керлердің иммунопрофилактика сының тиімділі-гін бағалай отырып, жұқпа-лы аурулар ошақтарында эпидемияға қар-сы іс-шараларды тағайындауға қабілетті.	Санитарлық-эпидемиология лық жағдайға сәйкес әскерлерді эпидемияға қарсы және биологиялық қорғау шаралардың тиімділігін талдайды және бағалайды; әскери қызметкерлерді ң иммунопрофил актикасының тиімді лігін, жұқпалы аурулар ошақтарын да эпидемияға қарсы іс-шараларды тағайындауға қабілетті.

ОН 3	Әскери қызметкерлер арасында аурулардың пайда болуына және таралуына ықпал ететін қауіп факторларын анықтайды және олардың алдын алу шараларын әзірлейді; ағымдағы және сақтық бақылауды жүргізеді.	Әскери қызметкерлер арасында аурулардың пайда болуына және таралуына ықпал ететін қауіп факторларын білмейді.	Әскери қызметкерлер арасында аурулардың пайда болуына және таралуына ықпал ететін қауіп факторларын айта алады және олардың алдын алу шараларын әзірлей алады.	Әскери қызметкерлер арасында аурулардың пайда болуына және таралуына ықпал ететін қауіп факторларын анықтайды және олардың алдын алу шараларын әзірлейді; ағымдағы және сақтық бақылауды жүргізеді.	Әскери қызметкерлер арасында аурулардың пайда болуына және таралуына ықпал ететін қауіп факторларын талдайды және олардың алдын алу шараларын әзірлейді; ағымдағы және сақтық бақылауды жүргізеді.
ОН 4	Аса қауіпті жұқпалы ауру аймақтарында санитарлық-эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыруға, әскери қызметкерлердің санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылы-ғын, оның ішін-де төтенше жағдайлар мен соғыс уақытын-да қамтамасыз ету жөніндегі шараларды әзір-леуге қабілетті.	Аса қауіпті жұқпалы ауру аймақтарында санитарлық-эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыруға қабілетсіз.	Аса қауіпті жұқпалы ауру аймақтарында санитарлық-эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыруға қабілетті.	Аса қауіпті жұқпалы ауру аймақтарында санитарлық-эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыруға, әскери қызметкерлердің санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі шараларды әзірлеуге қабілетті.	Аса қауіпті жұқпалы ауру аймақтарында санитарлық-эпидемиологиялық бақылауды ұйым-дастыруды, әскери қызметкерлердің санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын, оның ішінде төтенше жағдайлар мен соғыс уақытында қамтамасыз ету жөніндегі шараларды талдай және бағалай алады.

10.2 Бағалау әдістері және критерийлері

Тәжірибелік сабаққа арналған тексеру парағы

Бақылау формасы	Бағасы	Бағалау критерийлері
Ауызша сұрау	**Өте жақсы:** A(4,0;95-100%)	Білім алушы қателіктер немесе дәлсіздіктер жібермеген, тұжырымдамалар мен бағыттарды терең түсінеді, материалды сыни тұрғыдан бағалайды, басқа пәндерден алынған білімді біріктіреді.
	A- (3,67; 90-94%)	A деңгейіне ұқсас, бірақ сыни талдаудың тереңдігі сәл төмендеу.
	Жақсы: B+(3,33;85-89%)	Білім алушы жеңіл қателіктер немесе кемшіліктер жіберген, бірақ оларды өз бетінше түзеткен. Материалды жүйелеуде оқытушының көмегіне сәл жүгінеді.
	B(3,0;80-84%)	B+ бағасына ұқсас, бірақ материалды жүйелеу үшін оқытушының көмек көрсетуі көп қажет.
	B- (2,67; 75-79%)	Қателіктер мен қиындықтар айқын байқалады, бірақ мағынаны бұзатын ірі қателіктер жоқ.
	C+(2,33; 70-74%)	Принципті қателіктер жіберілген, олар оқытушының көмегімен түзетілген. Материалды жартылай меңгерген.
	Қанағаттанарлық: C(2,0;65-69%)	Білім алушы баяндауда қиындықтарға тап болды, тек оқытушы көрсеткен оқу әдебиетімен шектелген.
	C- (1,67; 60-64%)	Көптеген қателіктері бар, материалды жүйелеу қиындықпен жүзеге асады.
	D+(1,33; 55-59%)	Жауап бөлшектенген, материалды түсіну шектеулі.
	D (1,0; 50-54%)	Қиындықтар бар, тақырыптар әлсіз меңгерілген.
	Қанағаттанар-лықсыз FX(0,5;25-49)	Маңызды қателіктер жібереді, жүйелеу жоқ, негізгі материал меңгерілмеген.
	F (0; 0-24)	Жауап жоқ немесе мүлде қате, тақырыпты түсінбеген.

Бақылау формасы	Бағасы	Бағалау критерийлері
Жағдайлық есепті шешу	**Өте жақсы** A (95-100%)	Білім алушы есептерді шешуге белсенді қатысты, түпнұсқа және аналитикалық ойлау қабілетін көрсетті, материалды терең меңгерді, пәнаралық тәсілді және басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін қолданды.
	A- (90-94%)	A бағаға ұқсас, бірақ түпнұсқалық немесе пәнаралық деңгейі сәлтөмен. Жауап толық және дәлелді.
	Жақсы B+ (85-89%)	Есептерді шешуде белсенді, материалды жақсы меңгерген, аздаған дәлсіздіктер немесе қателіктер болды, оларды өздігінен түзетті.
	B (80-84%)	Материалды білуі жеткілікті, есептерді шешуде

		бастамашылықтанытты, қателіктер бар, бірақ өрескел емес, оқу саналы түрде жүргізілген.
	B- (75-79%)	Логикада немесе дәлелдеуде кемшіліктер бар, белсенділігі орташа, түзетілген олқылықтар кездеседі.
	C+ (70-74%)	Материалды үстірт біледі, негізгі қателіктер жіберген, олар оқытушының түрткісімен түзетілді. Белсенділігі жартылай.
	Қанағаттанарлық C (65-69%)	Білім алушы топ ішінде көзге түсе қойғанжоқ, материалды жүйелеуде қиындықтарға тап болды, тапсырманың мәнін әрдайым түсіне бермеді, тек базалық ақпаратты пайдаланды.
	C- (60-64%)	Қатысуы әлсіз, білімі үзік-үзік, маңызды логикалық қателіктер жіберген. Оқытушының тұрақты қолдауы қажет.
	Қанағаттанарлықсыз FX (25-49%)	Есептерді шығаруға қатыспады, жауап беру кезінде өрескел қателіктер жіберді, ой қорытуларында логикажоқ, ғылыми терминологияны қолданбады.
	F (0-24%)	Тапсырмаға мүлде қатыспады, өрескел және жүйелі қателіктер жіберді, тапсырманың мәнін түсінбейді, білімі өте төмен.
Тест тапсырмаларын орындау көпбалдық бағалау жүйесіне сәйкес бағаланады.		
БӨЖ арналған тексеру парағы		
Презентацияны дайындау және қорғау		
1	**Өте жақсы** А (95-100%)	Презентацияны өз бетінше орындап, уақытында тапсырды. Слайдтар 20-дан кем емес. 5-тен кем емес әдеби дерек көздері пайдаланылған. Слайдтар мазмұнды, құрылымды және қысқа. Қорғау кезінде білім алушы тақырыпты терең меңгерген, материалды логикалық түрде баяндады, сұрақтарға жауап бергенде қателік жібермеді.
	А- (90-94%)	Барлық А бағалау критерийлері сақталған, бірақ білім сапасына әсер етпейтін бір ғана маңызды емес ұсақ кемшілік немесе жауап беруде шағын қателік байқалуы мүмкін.
2	**Жақсы** В+ (85-89%)	Презентацияны өз бетінше орындап, уақытында тапсырған, слайдтар 17-ден кем емес, 4-тен кем емес дерек көздері пайдаланылған. Материал жалпы логикалық түрде баяндалған, білім алушы жақсы білімдерін көрсетті. Аздаған қателіктер бар, оларды білім алушы өзі түзетті.
	В (80-84%)	В+ бағалау критерийіне ұқсас, бірақ баяндау деңгейі сенімді емес, талқылау кезінде оқытушының қолдауын қажет етеді.
	В- (75-79%)	Презентацияның көлемі мен құрылымы талаптарға сай, бірақ безендіру деңгейі әлсіз, қателерді білім алушы әрдайым байқамады, жауап деңгейі қанағаттанарлық.
	С+ (70-74%)	Презентация формалды түрде орындалған, слайдтардың құрылымы нашар, бірақ негізгі ақпарат қамтылған. Білім алушының жауаптары толық емес, оқытушының нақтылауын қажет етеді.
3	**Қанағаттанарлық** С (65-69%)	Презентация уақытында тапсырылған, Слайдтар 14-тен кем емес және 3 дереккөзі бар, слайдтар мазмұны аз. Білім алушы жауаптарында өрескел қателіктер жіберіп, баяндау кезінде қиындықтарға ұшырайды.
	С- (60-64%)	Презентация құрылымы әлсіз, тақырыпқа қатысты білімі үстірт, білім алушы талқылау кезінде шатасып, материалды базалық түсінуде қателіктер жіберді.

	D+ (55-59%)	Көлемі минималды түрде талаптарға сәйкес келеді. Слайдтар тақырыпты нашар ашады, білім алушының жауаптары бөлшектенген және көптеген қателіктерге толы.
	D (50-54%)	Формалды түрде орындалған, баяндаудың логикасы жоқ,тақырыпты нашар түсінеді, сұрақтарға жауаптары дұрыс емес немесе мүлде жоқ.
4	**Қанағаттанарлық сыз** FX (25-49%)	Презентация уақытында тапсырылмаған, көлемі 11 слайдтан аз, дереккөздері 2-ден кем. Слайдтар мазмұнсыз, автор материалды меңгермеген және қорғау кезінде үлкен қателіктер жібереді.
	F (0-24%)	Презентация жоқ немесе барлық талаптарға сай келмей орындалған, қорғамады немесе сәтсіз қорғады, автор тақырып бойынша негізгі сұрақтарға жауап бере алмайды.

Тест сұрақтарын құрастыру

Өте жақсы A (95-100%)	Тест тапсырмаларында 20 сұрақ бар. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Тест тапсырмалары лексикалық сауатты құрастырылған. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс тұжырымдалған. Тесттің мазмұны тек бір толық ойға ие және дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген. Нормативтік құжаттарды, сондай-ақ осы тақырып бойынша жаңа ғылыми-статистикалық материалдарды пайдаланған.
A- (90-94%)	Тест тапсырмаларында 20 сұрақ бар. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Тест тапсырмалары лексикалық сауатты құрастырылған. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты тұжырымдалған. Тесттің мазмұны тек бір толық ойға ие және дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген.
Жақсы B+ (85-89%)	Тест тапсырмаларында 20 сұрақ бар. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс тұжырымдалған. Дұрыс жауаптар белгіленген. Сұрақтарды құрастыруда "кейде", "әрқашан", "ешқашан", "жиі" сөздері қолданылады.
B (80-84%)	Тест тапсырмалары 20 сұрақтан тұрады. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс тұжырымдалған. Жауаптардың бірдей және барабар нұсқалары көрсетілген. Жауаптардың алгоритмі бар және дұрыс жауаптар белгіленген. Құрастыру кезінде орфографиялық қателіктер жіберілген.
B- (75-79%)	Тест тапсырмалары 18 сұрақтан тұрады және белгіленген мерзімде тапсырылған. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс тұжырымдалған. Құрастыру кезінде орфографиялық қателіктер жіберілді. Дұрыс жауаптар белгіленген. Тапсырмада жауаптың тек 4 нұсқасы бар.
C+ (70-74%)	Тест тапсырмалары 16 сұрақтан тұрады және белгіленген мерзімде тапсырылған. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс тұжырымдалған. Құрастыру кезінде орфографиялық қателіктер жіберілді. Дұрыс жауаптар белгіленген. Тапсырмада жауаптың тек 4 нұсқасы бар.
Қанағаттанарлық C (65-69%)	Тест тапсырмаларында 15 сұрақ. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары анық емес, дұрыс емес, нақты емес. Тапсырмада жауаптың тек 4 нұсқасы бар.

C- (60-64%)	Тест тапсырмаларында 15 сұрақ. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары бар, анық емес, дұрыс емес, нақты емес. Тапсырмада жауаптың тек 3 нұсқасы бар. Тапсырманың жауаптарында "барлық жауаптар дұрыс/барлық жауаптар дұрыс емес" және "жоғарыда айтылғандардың бәрі/төменде айтылғандардың бәрі" бар деген сөздер кездеседі.
D+ (55-59%)	Тест тапсырмаларында 12 сұрақ. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары анық емес, дұрыс емес, нақты емес. Тапсырмада жауаптың тек 3 нұсқасы бар. Тапсырма сұрақ түрінде жасалған. Кейбір тапсырмалар тақырыпқа сәйкес келмейді.
D (50-54%)	Тест тапсырмаларында 12 сұрақ бар. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары бар, анық емес, нақты емес. Барлық дұрыс жауаптар дұрыс белгіленбеген.
Қанағаттанарлықсыз FX (25-49%)	Тест тапсырмаларында 10-нан кем сұрақ бар. Мәтіннің мазмұны жоқ, сұрақтың тұжырымы анық емес. Жауаптарда бір тұтастық және жауап алгоритмі жоқ. Уақытылы тапсырылмаған.
F (0-24%)	Тесттер құрастырылмаған.
Жағдайлық есепті құрастыру	
Бағасы	**Бағалау критериийлері**
Өте жақсы A (95-100%)	Есеп терең әзірленген, шынайы немесе шындыққа жақын жағдайды бейнелейді. Оригиналды көзқарас байқалады, түрлі пәндер бойынша білім интеграциясы жүргізілген. Есептің шарттары нақты, логикалық тұрғыда негізделген, тұжырымдары дұрыс. Талдау мен шешудің бірнеше жолдары қарастырылған.
A- (90-94%)	Есеп жақсы құрылымдалған, шынайы контексті, пәнаралық көзқарас қолданылған, бірақ терендігі сәл төменірек. Логика мен айқындық сақталған, бірақ оригиналдылығы біршама әлсіз.
Жақсы B+ (85-89%)	Есеп ұқыпты орындалған, контексті бар, тақырыпқа байланысты білімдер қолданылған. Шағын логикалық немесе стильдік кемшіліктер болған, бірақ оларды өз бетінше түзеткен.
B (80-84%)	Материалды жеткілікті біледі, есепті құрастыруда ынталылық танытты, болмашы қателіктер жіберді.
B- (75-79%)	Есеп логикалық тұрғыда кемшіліктермен құрылған, нақты емес. Контекст берілген, бірақ үстірт сипатталған. Білімді қолдануға тырысқан әрекеттер байқалады, бірақ терең өңделмеген. Автордың белсенділігі орташа деңгейде.
C+ (70-74%)	Есептің контексті формалды түрде сипатталған. Логикада немесе шарттарды қоюда қателер бар. Кейбір мәселелер оқытушының нұсқауымен түзетілген.
Қанағаттанарлық	Есептің құрылымы әлсіз, тақырыптың мәнін ашпайды. Жалпылама тұжырымдар көп, контекст жеткілікті түрде әзірленбеген, логикалық қателер

C (65-69%)	жіберілген.
C- (60-64%)	Жағдайлық есеп формалды сипатта, тақырып бойынша түсінік бөлшектенген. Қателерді түзету үшін оқытушының тұрақты көмегі қажет.
D+ (55-59%)	Есептегі мәселелер үстірт немесе дұрыс емес сипатталған. Контекст жоқ немесе тақырыппен байланыссыз. Айтарлықтай қайта өңдеуді қажет етеді.
D (50-54%)	Есептің шарттары талап етілген тақырыпты ашпайды. Үлкен қателіктер бар, логика жоқ. Материалдыменңгеруәлсізденгейде.
Қанағаттанарлықсыз FX (25-49%)	Есеп талаптарға сай келмейді. Тақырыппен байланыс жоқ, көптеген үлкен қателіктер бар. Логика мен құрылым бұзылған.
F (0-24%)	Есеп тапсырылмаған немесе құрылымы, логикасы және оқу тақырыбымен байланысы мүлдем жоқ. Тапсырманы толық түсінбеген.
Ғылыми мақалаларды талдау (RBL элементі - research-based learning)	
Бағасы	**Бағалау критерийлері**
Өте жақсы A (95-100%)	Ең беделді дерекқорлар қолданылған (Scopus, Web of Science, ERIC, PubMed және т.б.). Зерттеудің мақсаты мен міндеттері анық және тақырыппен логикалық байланысты. Іздеу стратегиясы (негізгі сөздер, сүзгілер және т.б.) және талдау әдістемесі (мысалы: контент-талдау, салыстырмалы талдау, жүйелеу) нақты сипатталған. 5-тен астам ғылыми мақалалар талданған, әр мақала негізгі мәселелер бойынша терең талқыланған. Соңғы 5 жылдың әдебиеттері қолданылған (кемінде 7 дереккөз). Қорытындылары бар, бірақ кейбірі міндеттерге толық сәйкес келмеуі мүмкін. Ұсыныстар берілген, бірақ барлығы негізделмеген немесе жеткілікті нақты емес.
A- (90-94%)	Жақсы, бірақ беделділігі төменірек көздер қолданылған (мысалы, Google Scholar, жариялау сапасына қатысты сүзгісіз). Мақсат пен міндеттер анықталған, бірақ аздап анық емес. Әдістеме көрсетілген, бірақ толық ашылмаған немесе үстірт сипатталған. 4 мақала талданған (5 орнына), немесе 5 мақала талданған, бірақ кейбірінің талдауы үстірт. Соңғы 5 жылдың ішінде 5–6 дереккөз қолданылған, бірақ олардың барлығы жоғары сапалы емес. Ұсыныстар берілген, бірақ барлығы негізделмеген немесе жеткілікті нақты емес. Нақты және орындалатын ұсыныстар берілген. Соңғы 10 жылдың ішінде 5 ғылыми дереккөз қолданылған.
Жақсы B+ (85-89%)	Сапалы дерекқорлар қолданылған (Google Scholar, ERIC, Scopus). Талдау тақырыбымен анық және логикалық байланысы бар мақсаттар айқындалған. Іздеу жоспары құрылып, талдау әдістемесі жазылып, жартылай жүзеге асырылған. 4 ғылыми мақала талданған, талдау құрылымды, тақырыптың негізгі мәселелерін көрсетеді. Қорытындылар қойылған міндеттерге нақты сәйкес келеді және негізделген. Қорытындылар бар, бірақ кейбірі міндеттерге толық сәйкес келмеуі мүмкін.

B (80-84%)	Таңдау толық жүйелі емес, әртүрлі көздер қолданылған, бірақ барлығы ғылыми сипатқа ие. Мақсаттар анықталған, бірақ ішінара анық емес немесе тақырыптың барлық аспектілерін қамтымайды. Іздеу қысқаша сипатталған, талдау әдістемесі жеңілдетілген. 3–4 мақала талданған, 1–2 талдау толық емес, бірақ негізгі мәселелер көрсетілген. Қорытындылар бар, бірақ жалпы түрде берілуі мүмкін. Ұсыныстар берілген, бірақ барлығы негізделмеген немесе іс жүзінде қолдануға жарамсыз болуы мүмкін. 5 дереккөзқолданылған, олардыңкейбірiғылымиеңбек болмауыда мүмкін.
B- (75-79%)	Жалпы іздеу жүйелері (Google, ResearchGate) қолданылған, жүйелі тәсіл жоқ. Мақсаттар мен міндеттер бар, бірақ толық ашылмаған немесе тым жалпы. Іздеу жоспары әлсіз көрсетілген, әдістеме іс жүзінде жоқ. 3 мақала талданған, талдау әрдайым негізгі мәселелерге сәйкес емес. Қорытындылар ішінара міндеттермен байланысты, бірақ бәрі де негізделмеген. Қорытындылар бар, бірақ беткі және қайталанады. Соңғы 10 жылдың ішінде 4–5 дереккөз қолданылған, олардың кейбірі маңызсыз.
C+ (70-74%)	Таңдау айқын емес, әртүрлі көздер қолданылған, бірақ сыни талдау жасалмаған. Мақсаттар бар, бірақ жақсы құрылымдалмаған немесе формальды. Іздеу және әдістеме сипатталмаған. 2–3 мақала талданған, беткейлі түрде, негізгі мәселелер бөлінбеген. Қорытындылар бар, бірақ жалпы сипатта және тақырыппен әлсіз байланысты. Нақты ұсыныстар жоқ немесе тақырыпқа сай емес. 4–5 дереккөз қолданылған, бірақ олардың өзектілігі мен сенімділігі күмән тудырады.
Қанағаттанарлы қ C (65-69%)	Екі дереккөр қолданылған, бірақ таңдау және жүйелеу түсіндірілмеген. Мақсаттар бар, бірақ жартылай ашылған және талдау мазмұнымен әлсіз байланысты. Әдістеме нақты көрсетілмеген, бірақ талдау логикалық құрылымда. 2–3 мақала талданған, тақырыптың кейбір аспектілері қамтылған, бірақ негізгі мәселелер жеткіліксіз ашылған. Қорытындылар бар, тақырыпқа сай, бірақ беткі. Ұсыныстар берілген, жартылай сәйкес келеді, бірақ әрдайым қолданылмайды. Соңғы 10–15 жылдың ішінде 4–5 дереккөз қолданылған, олардың кейбірі ескірген.
C- (60-64%)	Барлық дереккөздер көрсетілмеген, іріктеу принципі түсініксіз. Бар, бірақ көмескі және нақты емес. Жоқ немесе үстірт түрде ғана аталған. 2–3 мақала талданған, талдау үзік-үзік, мәні ашылмаған. Бар, бірақ тапсырмалармен байланыспаған, жалпы сипатта. Тақырыпқа сәйкес келмейді, формалды түрде берілген. 4 дереккөз қолданылған, олардың бір бөлігі ескірген (15 жылдан асқан).
D+ (55-59%)	1–2 дереккөр аталған, іріктеу принципі немесе логикасы түсіндірілмеген. Көрсетілген, бірақ өте абстрактты немесе тақырыпқа сәйкес емес. Толығымен жоқ. 2 мақала талданған, нақты мәліметтер аз, деректерді салыстыру жоқ. Формалды көрсетілген, бірақ мәні мен негіздемесі жоқ. Тақырыпқа сай емес немесе қорытындыларды қайталайды. 3–4 дереккөз қолданылған, олардың кейбірі ескірген немесе сараланбаған.
D (50-54%)	Көрсетілмеген немесе бөлшектеп айтылмаған. Немесе анықталмаған немесе түсініксіз. Толығымен жоқ. 1–2 мақала талданған, тақырыптың негізгі сұрақтарына сәйкес емес. Бар, бірақ мағыналы емес. Жоқ немесе формалды, тақырыпқа сай емес. 4-тен аз дереккөз қолданылған, олардың кейбірі 15 жылдан ескі.

Қанағаттанарлы қсыз FX (25-49%)	1 ғылыми мақала талданған, үстірт немесе тақырыпқа сай емес. Мақалада қойылған негізгі нәтижелер мен мәселелердің талдауы жоқ. Негізделген қорытындылар жоқ немесе талдау тақырыбына байланысты емес. Қорытындылар жоқ немесе тақырыпқа қатысы жоқ. 3 дереккөз қолданылған, олардың көбі ескірген (15–20 жыл бұрынғы). Жұмыс формальды түрде рәсімделген, бірақ зерттеу құндылығы жоқ.
F (0-24%)	Талдау мүлдем жүргізілмеген, мәтін сипаттамалық сипатта болуы мүмкін, талдау жоқ. Қорытындылар мен ұсыныстар толығымен жоқ. 3-тен аз дереккөз қолданылған немесе барлығы ескірген, сараланбаған. Жұмыс құрылымдалмаған, тақырыпты ашпайды, плагиат болуы мүмкін немесе сәйкес емес дереккөздерден жиналған.

Аралық бақылау мен аралық аттестацияға арналған чек парағы жазбаша бақылау

Жазбаша

№	Критерийлер	Сипаттамасы	Баллдар
1	Жазбаша жауаптың толықтығы мен тереңдігі	Сұрақ толығымен ашылды. Білім алушыларға оқытылатын бағдарламадан тыс терең білім көрсетілді. Білім алушы негізгі проблемаларды бөліп көрсетеді, оларға сыни баға береді.	45-50
		Сұрақ ашылды. Білім алушыларға оқытылатын бағдарлама шеңберінде білім көрсетілді. Білім алушы негізгі проблемаларды бөліп көрсетеді, оларға баға береді.	35-44
		Сұрақ толық ашылмаған. Білім алушыларға оқытылатын бағдарлама шеңберінде әлсіз білім көрсетілді.	25-34
		Сұрақ ішінара ашылды немесе ашылмады. Білім алушыларға зерттелетін бағдарлама шеңберінде өте әлсіз білім көрсетілді.	0-24
2	Жауаптың дәлдігі мен дұрыстығы	Білім алушы жағдайды дұрыс бағалайды, барлық аспектілерді талдайды, қойылған сұраққа негізді және дәл жауап береді. Оқу және ғылыми әдебиеттерге, нормативтік-құқықтық актілерге сілтеме жасай отырып, өз жауабын сенімді түрде дәлелдейді.	45-50
		Білім алушы жағдайды дұрыс бағалайды, қойылған сұраққа негізді жауап береді, оқу және ғылыми әдебиеттерге, нормативтік-құқықтық актілерге сілтеме жасай отырып, өз жауабын дәлелдейді. Бірақ дәлсіздіктерге жол береді.	35-44
		Білім алушыға жағдайды бағалау қиынға соғады, қойылған сұраққа жауап береді, түбегейлі қателіктер жібереді және өз	25-34

		шешімін дәлелдемейді.	
		Білім алушыға жағдайды бағалау және жауаптарды тұжырымдау қиынға соғады. Қойылған сұрақтарға дөрекі қателіктер жібере отырып жауап береді. Өз шешімін дәлелдемейді.	0-24

Білімді бағалаудың көпбалдық жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Баллдардың сандық баламасы	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A -	3,67	90-94	
B +	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B -	2,67	75-79	
C +	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C -	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

11. Оқу ресурстары

- Электронная библиотека ЮКМА

1.Электронная библиотека ЮКМА - https://e-lib.skma.edu.kz/genres
2.Республиканская межвузовская электронная библиотека (РМЭБ) – http://rmebrk.kz/
3.Цифровая библиотека «Aknurpress» - https://www.aknurpress.kz/
4.Электронная библиотека «Эпиграф» - http://www.elib.kz/
5.Эпиграф - портал мультимедийных учебников https://mbook.kz/ru/index/
6.ЭБС IPR SMART https://www.iprbookshop.ru/auth
информационно-правовая система «Заң» - https://zan.kz/ru
7.Medline Ultimate EBSCO - https://research.ebsco.com/
eBook Medical Collection EBSCO - https://research.ebsco.com/
8.Scopus - https://www.scopus.com/

Әдебиеттер:

1. Джуланова К. Н. Әскерлерді сумен қамтамасыз ету гигиенасы : оқу құралы / К. Н. Джуланова, Ж. Т. Исабаев, Д. М. Сыздықов ; ҚР Қорғаныс министрлігі Кадр жұмысы және әскери білім департаменті. - Алматы: Эверо, 2015. - 156 б. с.
2. Жалпы гигиена бойынша тапсырмалар жинағы : оқу-әдістемелік құрал. - М.: "Литтерра", 2016. - 208 бет
3. Жаханов А. Әскери гигиена : оқу құралы / А. Жаханов, Ж. Исабаев ; С. Ж. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ; Әскери каф. - Алматы : Эверо, 2013. - 244 бет. с.
4. Токанова Ш. Е. Жалпы гигиена: оқу құралы / Ш. Е. Токанова, М. Б. Жандаулетова. - Алматы: ЭСПИ, 2023. - 216 бет. с.
5. Токанова Ш. Е. Жалпы гигиена : оқу құралы / Ш. Е. Токанова, М. Б. Жандаулетова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; СММУ. - Алматы : Эверо, 2013. - 216 бет. с.
6. Әскери гигиена және эпидемиология : оқу-әдістемелік құрал / Н. К. Смағұлов [ж/б.] ; ҚР денсаулық

сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ҚММУ. - Караганды: АҚНҰР, 2015. - 276 б. с
7. Военная гигиена и эпидемиология : учебно методическое пособие / Н. К. Смагулов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. КГМУ. - ; Рек. учебно- методической секцией по группе специольностей "Военное дело и безопасность" М-ва образ. и науки РК. - Караганда : АҚНҰР, 2015. - 266 с.
8. Сборник заданий по общей гигиене : учебно методическое пособие / М. Г. Калишев [и др.]. - М. : "Литтерра", 2016. - 224 с.
9. Матеишен, Р. С.Военная эпидемиология : учебное пособие для студентов мед. вузов / Р. С. Матеишен, Б. В. Кравец, Ю. В. Суторин. - Ростов н/Д : Феникс, 2006. - 192 с

12	**Пән саясаты**

Оқу үрдісіне белсенді түрде қатысу.
Белсенділіктің болмауы және берілген тапсырмаларды орындамаған жағдайда шаралар қолданылады және тәжірибелік сабақтан ұпай шегеріледі.
Алдағы болатын дәріс туралы түсініктің болуы, дәріс кезінде кері байланысқа дайын болу.
Топта жұмыс жасай білу.
БӨЖ-ді міндетті түрде кесте бойынша бекітілген уақытта орындау.
Аралық бақылауды белгіленген уақытта тапсыру.
Білімалушылардың ғылыми зерттеу жұмыстарына белсенді қатысуы және кафедраның оқу әдістемелік үрдісін жетілдіру іс-шараларына белсене атсалысу.
Аудиториядағы техникалық қауіпсіздікті сақтау.
Білім алушылардың білімін кезеңдік бақылау бір академиялық кезең ішінде кемінде екі рет, теориялық дайындықтың 6/12- күндерінде электронды журналда жіберілген дәрістер үшін айыппұл баллдарын ескере отырып, (жаза түріндегі дәрістер жіберілмеген жағдайда) нәтижелер көрсетілген. бақылау аралық бақылау бағасынан алынады). 1 дәрісті өткізіп жібергені үшін айыппұл мөлшері - 2,0 балл аралық бақылаудан шегеріледі. Аралық бақылауға дәлелді себепсіз келмеген білімалушы пән бойынша емтиханға жіберілмейді. Аралық бақылаудың нәтижелері деканатқа бақылау аптасының соңына дейін есеп түрінде ұсынылады.
БӨЖ бағалау электронды журналдағы кестеге сәйкес жүргізіледі.
Емтиханға жіберудің жалпы балы дәрістің жалпы орта балынан, тәжірибелік сабақтан, БӨЖ және аралық бақылаудан алыну арқылы іске асады.
Бақылау түрлерінің (ағымдық бақылау, № 1 және / немесе № 2 бақылау) біреуінде (50%) балл жинаған білім алушы пән бойынша емтиханға жіберілмейді.
БӨЖ уақытылы тапсырылмаған жағдайда білім алушы 0 балл алады.

13.	**Академияның моральдық және этикалық құндылықтарына негізделген академиялық саясат**
	ОҚМА сайты https://ukma.kz/
	АҚ ОҚМА. Академиялық саясаты. 4 Студенттің Ар намыс кодексі
	Пән бойынша баға қою саясаты Білім алушының курс аяқталғаннан кейінгі қорытынды бағасы (ҚБ) рұқсат беру рейтингісінің (РБР) бағасы мен қорытынды бақылау бағасының (ҚББ) қосындысынан тұрады және балдық-рейтингтік әріптік жүйеге сәйкес қойылады. ҚБ = РБР + ҚББ Рұқсат беру рейтингісін бағалау (РБР) 60 балға немесе 60% - ға тең және мыналарды қамтиды: ағымдағы бақылауды бағалау (АББ) және межелік бақылауды бағалау (МББ). Ағымдағы бақылауды бағалау (АББ) практикалық сабақтар мен БӨЖ сабақтарының орташасын бағалауды білдіреді. Межелік бақылауды бағалау (МББ) екі межелік бақылаудың (МББ) орташа бағасын білдіреді.

Рұқсат беру рейтингісінің бағасы (60 балл) мына формула бойынша есептеледі::

РБРорт * 0,2 + АББорт* 0,4

Қорытынды бақылау (ҚБ) тестілеу нысанында өткізіледі және білім алушы 40 балл немесе жалпы бағаның 40% - ын ала алады.

Тестілеу кезінде білім алушыға 50 сұрақ ұсынылады.

Қорытынды бақылауды есептеу мынадай түрде жүргізіледі: егер білім алушы 50 сұрақтың 45-іне дұрыс жауап берсе, бұл 90% құрайды.

90 х 0,4 = 36 балл.

Қорытынды баға, егер білім алушының жіберу рейтингісі бойынша (ЖР) =30 балл немесе 30% және одан жоғары, сондай-ақ қорытынды бақылау бойынша (ҚБ)=20 балл немесе 20% және одан жоғары оң бағалары болған жағдайда есептеледі.

Қорытынды баға (100 балл) = РБР орт* 0,2 + МББ орт* 0,4 +ҚБ* 0,4 бақылау түрлерінің бірі (МБ1, МБ2, АБорт) үшін қанағаттанарлықсыз баға алған білім алушы емтиханға жіберілмейді.

Айыппұл балдары ағымдағы бақылаудың орташа бағасынан алынады

14. Бекіту және қайта қарау

Кітапхана - ақпараттық орталығымен келісілген күні	**Хаттама № _____ ___**	**КАО басшысы**	**Қолы**
	26.06.25	*Дарбичева Р.И.*	[signature]
ҚД ББ АК мақұлдаған күні	**Хаттама № _____ ___**	**ББ АК төрайымы**	**Қолы**
	26.06.25	*Сарсенбаева Г.Ж.*	[signature]
Кафедрада бекітілген күні	**Хаттама № _____ ___**	**Кафедра меңгерушісі**	**Қолы**
	26.06.25	*Утепов П.Д.*	[signature]
Кафедрада қайта қарау күні	**Хаттама № _____ ___**	**Кафедра меңгерушісі**	**Қолы**
		Утепов П.Д.	
ҚД ББ АК қайта қарау күні	**Хаттама № ___**	**ББ АК төрайымы**	**Қолы**
		Сарсенбаева Г.Ж.	